

Hülya ÖZKURT

**Jeremy Bentham'ın
Faydacı Ahlak ve Hukuk
Teorisi**

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	VII
ÖNSÖZ	XI
İÇİNDEKİLER.....	XIII
1. GİRİŞ.....	1
2. FAYDACI TEORİNİN TARİHSEL KÖKENLERİ VE BENTHAM'IN KATKISI.....	5
2.1. Faydacı Teorinin Gelişimi.....	5
2.2. Köklü Bir Ölçüt Olarak Fayda İlkesi.....	22
3. BENTHAM'IN FAYDA İLKESİNİ TEMELLENDİRMESİ	27
3.1. Ahlakın Temeli Olarak Fayda.....	29
3.1.1. Fayda İlkesinin Tanımlanması Ve Rolü	29
3.1.2. Fayda İlkesinin Kanıtlanması	37
3.2. Fayda İlkesinin Ampirik Temeli: Hazcılık.....	43
3.2.1. Haz ve Acıların Sınıflandırılması.....	43
3.2.2. “Haz/Mutluluk Terazisi” (Hedonistic/ Felicific Calculus)	47
3.3. Fayda İlkesinin Uygulanmasından Doğan Sonaçlar: Psikolojik Hazcılık ve Fayda İlkesi	51
4. FAYDACI BİR AHLAK ANLAYIŞININ TEMEL NİTELİKLERİ.....	59
4.1. Ahlak Teorilerinin Sınıflandırılması.....	64
4.1.1. Ödeve Dayalı (Deontik) Ahlak Teorileri	64
4.1.2. Değerler Teorisi.....	67

4.1.3. Sonuççu Teoriler	72
4.2. Bentham'ın Faydacı Ahlak Anlayışı.....	75
5. DOĞAL HUKUK ELEŞTİRİSİ	85
5.1. Klasik Doğal Hukuk Öğretisi.....	85
5.2. Bentham'ın Faydacı Reforma Olan İnancı	92
5.3. Doğal Hukukun Dışlanması.....	94
5.4. Siyasal Toplumun Faydacı Temeli.....	99
5.4.1. Bentham'ın Sosyal Sözleşme Eleştirisinin Temel Ayağı: Sosyal Sözleşme Bir Kurgudan İbarettir	99
5.4.2. Sosyal Sözleşme Eleştirisinin Diğer Bileşenleri	102
5.5. Doğal Haklar Eleştirisi.....	107
5.6. Hukuk ve Ahlakın Ayrılması Tezi.....	113
6. EGEMENLİK TEORİSİ	123
6.1. Hukukun Analizi.....	123
6.1.1. Bentham'ın Yöntemi	123
6.1.2. Yasa Tanımı ve Unsurları.....	124
6.1.2.1. Yönlendirici Kısım	127
6.1.2.2. Yaptırımsal Bölüm	131
6.1.2.3. Tali Yasalar: İradenin Etkin Kılınması	134
6.2. Bentham'ın Egemen Kurgusu Ve Emir Teorisi.....	138
6.2.1. Egemenlik Öğretisinin Düşünsel Gelişimi ...	138
6.2.2. Egemenin Varlık Temeli	142
6.2.3. Hukukun Kaynağı Egemen Güç ve Ayırıcı Nitelikleri	148
7. HUKUKUN ANALİZİ VE EMİR TEORİSİ ÇERÇEVESİNDE COMMON LAW ELEŞTİRİSİNİN VE HUKUKUN FAYDACI FONKSİYONUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ	157
7.1. Common Law Eleştirisinin Önemi.....	157

7.1.1. Örf Ve Adet Hukukunun Oluşumu Ve Yasalaşma Süreci	164
7.1.2. Bir Yasayı Karakterize Eden Unsurlar	172
7.2. Pannomion ve Hukukun Faydacı Temelleri	190
7.2.1. Sistematik ve Bütünlüklü Yasalar Birliği - Pannomion	190
7.2.2. Medeni Hukuk Çerçevesinde Hukukun Pozitif Amacı	191
7.2.3. Ceza Hukuku Ve Hukukun Negatif Amacı... ..	194
7.3. Hukukun Faydacı Fonksiyonu	199
7.4. Hukukun Faydacı Amacı ve Fonksiyonu Çerçevesinde Bentham'ın Teorisinin Değerlendirilmesi.....	205
8. SONUÇ.....	221
KAYNAKÇA	229